

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1985

BRNO 1987

ZPRÁVA O VÝZKUMNÉ SEZÓNĚ V TĚŠETICÍCH V ROCE 1985 /okr. Znojmo/

Vladimír Podborský, Eliška Kazdová, Pavel Košťuřík, UJEP Brno

Podobně jako v předchozích letech probíhal i v této sezóně systematický archeologický výzkum na lokalitě v poloze "Sutny" u Těšetic-Kyjovic. V jarních měsících byla provedena skrývka ornice v sektoru A, který se nachází přibližně proti laboratoři výzkumné stanice. Pro terénní výzkum se připravila plocha o rozměrech 40 x 40 m, která byla stejně jako plocha předchozích sektorů rozdělena na čtverce o straně 5m.

Během července a srpna proběhl archeologický výzkum. Na zkoumané ploše se vyřýsovalo několik sídlištních objektů, z nichž nejdůležitější a největší byl objekt č. 170, který se částečně zkoumal již v minulých sezónách v jiných sektorech. Je to typický neolitický hliník, který poskytl výrazné archeologické prameny nejstaršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Kromě archeologického materiálu z menších sídlištních objektů byly získány důležité keramické fragmenty z období kultury s vypíchanou keramikou z objektu č. 290.

Další objekty nebyly pro nedostatek času a finančních prostředků prozkoumány a pozornost se na ně soustředí v následující sezóně. Podle celkové situace na neolitickém sídlišti lze předpokládat, že ve zkoumaném sektoru nalezneme část vnější palisády, která probíhala přibližně 40 m od centrálního kruhového areálu, jehož průzkum byl již dokončen, stejně jako východní a jižní část vnější palisády.

Na základě zjištěného počtu sídlištních objektů a archeologických nálezů vůbec můžeme konstatovat, že plocha sektoru A nebyla v tomto úseku tak intenzivně osídlena jako sektory v jižním sousedství. Konečné úvahy o hustotě osídlení či o možnosti zjištění severního okraje neolitického sídliště lidu s moravskou malovanou keramikou musíme však ponechat až po dokončení výzkumu tohoto sektoru v budoucích výzkumných sezónách.

Bericht über die Grabungssaison in Těšetice im Jahre 1985 /Bez. Znojmo/. In den Frühlingsmonaten hat man die Ackerkrumenschicht in Sektor A abgenommen, der sich ungefähr gegenüber dem Laboratorium des Grabungsgebäudes befindet. Für die Terrainuntersuchung wurde eine Fläche in den Ausmassen von 40 x 40 m hergerichtet. In der Saison hat man den Rest der Lehmgrube Nr. 170, die charakteristische Keramik der I. Stufe der Kultur mit MBK enthielt, und neben einigen kleineren Objekten auch Objekt Nr. 290 mit typischer Stichbandkeramik untersucht. Im Vergleich mit den Sektoren in südlicher Nachbarschaft können wir konstatieren, dass die Besiedlung in diesem Abschnitt des Sektors A nicht allzu intensiv war.

OBJEKT S MORAVSKOU MALOVANOU KERAMIKOU Z PRŠTIC /okr. Brno venkov/

Eliška Kazdová, UJEP Brno

V létě roku 1985 objevili ing. RNDr. Vladimír a Luďka Čížkovi na katastru obce Prštice objekt s moravskou malovanou keramikou. Jáma byla narušena rýhou pro kabel elektrické přípojky na soukromém pozemku v trati "Ostrá" /"Na ostrých"/ jihozápadně od známé polohy "V babincích" nedaleko železničního tunelu /Kazdová 1980/.

Výkop protáhl zahluobený sídlištní objekt ve směru SZ-JV v délce 245 cm. Jáma byla původně vyhloubena do jemného sprašového podloží. Měla nepravidelný oválný tvar /d-270 cm; š-245 cm/, mísovité klenuté stěny a poměrně rovné dno v hloubce 73 cm od dnešní úrovně povrchu. Západní část objektu byla vybrána kompletně až k okraji jámy, zatímco na protější straně výkopu zůstalo nevytěženo asi 20 % výplně zasahující pod ovocný strom. Hnědošedý zásep obsahoval zlomky keramiky, hrudky přírodního barviva, kamenné artefakty, zvířecí kosti a mazanici.

Z uvedených nálezů převažovala moravská malovaná keramika /přes 270 kusů/, zastoupená hlavně zlomky mís, hrnců, tenkostěnných pohárků, fragmenty puten, naběraček a mís na nožce. V získaném souboru keramiky bylo 23 % jedinců z jemné plavené hmoty; ostatní silnostěnné tvary byly zhotoveny nejčastěji ze středozrného materiálu /do 2 mm/. Mezi keramikou byla objevena část drobné lidské plastiky, představující patrně slabě kolínkovitě ohnutou paži. Podle celkové úpravy a charakteru odlomení by zlomek mohl pocházet také z menší antropomorfní nádoby svodínského typu. Obdobný nález byl již na lokalitě v Pršticích zjištěn /Podborský 1985/.

Z rozboru výzdoby vyplynulo, že v souboru keramiky není doložena rýsovaná a vhloubená ornamentace. Malování se zachovalo asi na 1/3 jedinců, mnohde však pouze v podobě žlutých a červených stop. Z rozlišených malovaných prvků je pro další závěry významná přítomnost elips a tělísek, z plastické výzdoby pak svislé protáhlé výčnělky. K nejčastějším technikám malované ornamentace patří prostá malba na původním povrchu keramiky a malba na monochromním červeném nátěru /Kazdová 1987, v tisku/.

Zásep jámy obsahoval také štipanou industrii /71 kusů/, zhotovenou převážně z rohovec typu Krumlovský les. Dva drobné artefakty jsou z obsidiánu. Kolekce ŠI se skládá z jader, několika částí valounů se zbytky kůry, z 12 čepelek, 2 škrabadel, vrtáku a lichoběžníku. Zbytek tvoří úštěpy a odpad různé velikosti. Broušená industrie je zastoupena jediným větším zlomkem vyhlazeného nástroje /sekeromlatu?/. Nalezena byla také větší část kamenné podložky s vyhlazenou pracovní stranou červené barvy.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1985

- Vydává : Archeologický ústav v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková, Dr. J. Unger
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : A. Krechlerová
Na titulním listě : bronzová spona z Kostic
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis : 450 kusů - neprodejné